नामांक **Roll No.**

No. of Questions — 11

No. of Printed Pages — 3

S—73—Gujarati (T.L.)

माध्यमिक परीक्षा, 2013

SECONDARY EXAMINATION, 2013

तृतीय भाषा (**Third Language**)

ગુજ-ાતી

(GUJARATI)

समय : 3 $\frac{1}{4}$ घण्टे

पूर्णांक : 80

પ-ીક્ષાર્થીઓ માટે સામાન્ય નિર્દેશ :

1. પ-ીક્ષાર્થી સૌ પ્રથમ પ્રશ્નપત્ર પ-, પોતાનો નામાંક જરૂ-થી લખે.
2. દ-ેક પ્રશ્ન ક-વા ફ-જીયાત છે.
3. પ્રત્યેક પ્રશ્નનો જવાબ આપેલી જવાબ પુસ્તિકામાં જ લખો.
4. જે પ્રશ્નોમાં આન્ત-ીક ખંડ છે, તે દ-ેકના ઉત્ત- એક સાથે જ લખો.
5. પ્રત્યેક પ્રશ્નમાં માંગ્યા અનુસા- ઉત્ત- આપવાના છે.
6. પ્રત્યેક પ્રશ્નનો જવાબ ગુજ-ાતી ભાષામાં લખવાનો છે.

1. નીચેનો અપઠિત ગદ્યખંડ વાંચી, તેની નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્ત- લખો :

યુવાન માણસોમાં ઘણુંખરું મનમાં આવે તે કહી દેવાની ટેવ હોય છે, જેથી ક-ી લુચ્ચાઈમાં પાકા થયેલા માણસોનો તેઓ બિચા-ા ભોગ થઈ પડે છે. કોઈ લુચ્ચો માણસ તેમને કહેશે કે હું તમા-ો મિત્ર છું. તો ખ-ેજ તેને ખ-ો મિત્ર ગણે અને ક્ષણિક મિત્રતાના વચનથી તેમાં વગ- વિચા-ે બેહદ વિશ્વાસ -ાખે. તેથી પોતાને હમેશાં નુકસાન થાય; એટલું જ નહિ પણ ઘણી વખત વિનાશકા-ક પ-િણામ નીપજે. આથી મોંઢે બોલીને દર્શાવેલી મિત્રતાથી સાવધ -હેવું. તેવા મિત્ર આવે ત્યા-ે તેમને ઘણી સલુકાઈથી મળવું, પણ તેમના બોલવામાં કાંઇ ભ-ોસો -ાખવો નહિ. પહેલીજ મુલાકાતમાં અથવા થોડીક ઓળખાણમાં લોકો મિત્ર થઈ જાય છે તેવું કદી ધા-તા નહિ. ખ-ી મિત્રતા તો હળવે-હળવે થાય છે અને અન્યોન્યના ગુણનું જ્ઞાન થયા વગ- તે મિત્રતા વૃદ્ધિ પામીને પકવ થતી નથી.

પ્રશ્નો :

i) યુવાન માણસોમાં શાની ટેવ હોય છે ? 2

ii) કેવી મિત્રતાથી સાવધ -હેવું ? 2

iii) ખ-ી મિત્રતા કેવી -ીતે થાય છે ? 2

iv) અન્યોન્યના ગુણનું જ્ઞાન થયા વગ-ની મિત્રતાનું શું થાય છે ? 2

v) ગદ્યખંડ ને યોગ્ય શીર્ષક આપો. 2

2. નીચેનામાંથી ગમે તે એક નિબંધ લખો. 8

i) મા-ી શાળા

ii) દિવાળી

iii) દેશપ્રેમ

iv) વિજ્ઞાન-વ-દાન યા અભિશાપ ?

v) અનુશાસન નું મહત્વ

3. તમા-ી મોટી બહેનના લગ્ન હોવાથી ત્રણ દિવસ શાળામાં જવા અસમર્થ છો તો અવકાશ પ્રાર્થનાપત્ર લખો ? 7

4. નીચેનો પઠિત ગદ્યખંડ વાંચી, તેની નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્ત- લખો.

મા-ા જીવનનું સદ્ભાગ્ય છે કે હું ભાત-ભાતના દ-િયાકાંઠે ચાલ્યો છું. વે-ાવળના દ-િયા ક-તાં મુંબઇનો દ-િયો જુદો. સાનફ્રન્સિસ્કોનો દ-િયો ધુમ્મસમાં વહેતા વિસ્તા- જેવો લાગે છે. કે-ળના ત્રિવેન્દ્રમનો દ-િયો એટલો ઘે-ો વાદળી લાગે છે કે ખિસ્સામાંથી ફાઉન્ટન પેન કાઢી તે ભ-ી લેવાનું મન થાય. બ્રાઝિલના -ીઓ-દ-જાને-ોનો દ-િયો એવો ભૂ-ો લાગ્યો કે એમ થાય કે આની ક-ોડો લખોટીઓ બનાવી દુનિયાભ-નાં બાળકોને વહેંચી દઇએ. હમણાં મો-ેશિયસ ગયો ત્યા-ે ત્યાંનો ગુ-ઓ-બ્રિશનો દ-િયો એટલો લીલો લાગ્યો કે બૂટ ઉતા-ી ત્યા લોન પ- ચાલવાનું મન થાય. મો-ેશિયસનો દ-િયો જોઇએ ત્યા-ે દા-ે સલામના દ-િયા જેવું લાગે. પ-દેશમાં હિંદી મહાસાગ-ને મળીએ ત્યા-ે હાથ ઝબોળવાનું મન થાય. ઠેઠ

મોૅ-શિયસમાં હિંદી મહાસાગ-ના મર્મ-માં ચોપાટીના દ-િયાનું સંગીત સંભળાય, અને આંખ સમક્ષ ચોપાટીનો માનવમેળો ઊભ-ાય.

પ્રશ્નો :

i) લેખકના જીવનનું સદ્‌ભાગ્ય કયું છે ? 2

ii) લેખક્ને બ્રાઝિલના -ીઓ-દ-જાને-ોનો દ-િયો કેવો લાગ્યો ? 2

iii) પ-દેશમાં હિંદી મહાસાગ-ને મળીએ ત્યા-ે શાની ઇચ્છા થાય છે । 1

5. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માગ્યાં પ્રમાણે આપો.

અ) i) નીચેના વાક્યને નકા- વાક્ય બનાવો

- હું સિનેમાં જોવા જઈશ. 2

ii) નીચેના વાક્યને હકા- વાક્ય બનાવો.

- અમિતાભ સા-ો કલાકા- નથી. 2

બ) i) વિરુધ્ધાર્થી શબ્દો લખો

1) ઊંચો 2) શિયાળો 2

ii) નીચેના વાક્યમાંથી સંજ્ઞા અને વિશેષણ ઓળખાવો.

ભા-ત વિશાળ દેશ છે. 2

ક) i) વાક્ય સુધા-ો

- મહાન નેતા હતા ગાંધીજી 2

ii) પ્રશ્ન વાક્ય બનાવો

પ્રે-િકા -મે છે 2

ડ) i) લિંગ બદલો

બા બેઠી છે 2

ii) વચન બદલો

1) છોક-ો 2) કબૂત- 2

iii) રૂઢિપ્રયોગોનો અર્થ આપી વાક્ય પ્રયોગ ક-ો : 2 + 2

- અખાડા ક-વા
- નાકે દમ આવવો.

નીચેના ગદ્ય પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

6. લેખક યજ્ઞેશ દવેને મન ઘ- એટલે શું ? 5

7. લેખક -તિલાલ રૂપાવાળાએ પેટીમાં શું જોયું ? 5

8. નાનાભાઈએ ગૃહસ્પતિને શા માટે ઠપકો આપ્યો ? 5

નીચેના પદ્ય પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

9. ભ-વાડણ શે-ીએ-શે-ીએ શાનો સાદ પાડે છે ? શા માટે ? 5

10. અખાના મતે શેનું-શેનું અભિમાન નડે છે ? 5

11. ‘સાયંકાળે’ કાવ્યમાં કવિ દલપત-ામે ‘સૂર્ય’ માટે કયા-કયા શબ્દ પ્રયોજ્યા છે ? 5